Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia I.II - Cod. Ettenheim-Münster 290

[S.l.], [Anfang 18. Jahrh.]

Articulus 1mus

urn:nbn:de:bsz:31-130078

Visual Library

Caput Secundum

De Principijs actuum moralium.

Articulus 1mus.

De Voluntario.

Quaeres 1mo. Quid sit voltrium?

R. Definiri ab Arle. id, quod oritur à principio intro cognte singula in quibus ē aõ, id ē cognte obiectum et circumstãas partes aõis.

Ex hac defiõe patet voltrium differre à nãali, violento, coacto, et invotrio.

Nãale ē id, quod qdm oritur à principio intrinseco, sed sine cogiõe, ut nutritio cpris.

Violentum et coactum. oriuntur à principio extrinseco. sic ē ventus impellens nubes. Negãe solum involuntarie fit, id quod ē contra actualem inclinationem, sed ãn qo ità fiunt, ut n̄ fierent, si relucceret eorum cogio. sic occisio hois à venatore putante ē feram ē invotria,

qa facta n fuisset, si cognovisset hoem ē; quod tamen esse putabat.

Q. 2do. Quomodo dividat voltrium

R. Dividi imo. in Directum, qod ipse est expresse ī volitum, et in Indirectum, et ē illud, quod jungit cum eo qd directe volumus.

Dividitur 2. In foale, qod ipse ē volitum et in virtuale qod in ipso ttm eaā volitum ē.

Dividit 3. In Perfectum. qod volumus dependenter ā cogioe pfecta obiti. et in imperfectum. qod volumus dependenter ā cogioe obiti impfecta.

Dividit 4. In Elicitum, qod ē actus ipsius voluntatis, quō alium actum vult voltas. et in imperatum. quem eadm voltas vult pr alium actum, qi dr imperat.

Dividit 5o. In voltrium simplr et in voltrium secundum quid. primum volumus sine ullo dio renitentia seu repugnantia, secundum v. n volumus nisi ē repugnantia

Dividit. 6. In voltrium p modum actus, ut ē v. g. ipsa volitio, et in voltrium p modum obiti, et ē res volita. Volitum aū dr de solo obito actus.

voluntarium vero propriè de ipso actu. Deniq

Dividitur in necessarium, quod ita est à voluntate, ut ab illa non possit non procedere: talis est amor Dei in beatis,

et in liberum, quod ita est à voluntate, ut possit ab illa non poni, talis est amor Dei in nobis viatoribus.

Articulus 2dus.

Quid sit involuntarium et quotuplex?

Involuntarium dicitur respectu agentis naturalis, Coactum respectu cognoscitivi, violentum respectu naturalis.

Dices imo, Violentum est id quod oritur à principio extrinseco.

Articulus 3.

Quaenam impediant voluntarium?

Quaenam impediant voluntarium, aut quae faciant voluntarium.

Quatuor sunt, de quibus id quaeri potest, nempe ignorantia, metus, concupiscentia, et violentia. De singulis pauca.

Sectio 1ma.

An et quo ignorantia impediat voluntarium?

Principia ad intelligentiam quaestionis hic ponenda sunt.

Primum ignorantia est privatio scientiae, seu